

24. april 2014

UPA 2014/68
Karl Lyberth

Aatsitassarsiortoqarnissaanut aammalu suliffissuaorujussualiortoqarnissaanut siunissami periarfissaalersinnaasut tunngavigalugit nunatsinnut tikisillugit suliar-tortitassatut pisariaqartinneqarumaartussat pillugit ersarissaassutaasumik naliler-suinermullu atorneqarsinnaasumik Inatsisartut 2014-mi ukiakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqartussamik Naalakkersuisut nassuiaasiornissaannik aalajangiiffigi-sassatut siunnersuut. Nassuiaammi ilaatinneqassapput isumaginninnikkut, kulturik-kit aammalu ulluinnarni inuunermi kingunerusinnaasutut naatsorsuutigineqartut. Naalakkersuisut qinnuigineqarput nassuiaat naggaserneqassasoq sulisussanik pisariaqartitsinerup ersarissarneqarneranik tassungalu atatillugu kalaallit piginnaa-saannut, sulilernissaminnut piareersimassusaannut aammalu nuttarsinnaanermut piareersimassusaannut tunngassuteqartut ersarissitinneqarnerannik.
(Inatsisartuni ilaasortat Knud Kristiansen aamma Gerhardt Petersen, Atassut)

Inatsisartunut ilaasortat Atassummeersut Knud Kristiansen aamma Gerhardt Petersen siunnersuuteqarput aatsitassarsiortoqarnissaanut aammalu suliffissuaorujussualiortoqarnis-saanut siunissami periarfissaalersinnaasut tunngavigalugit nunatsinnut tikisillugit suliar-tortitassatut pisariaqartinneqarumaartussat pillugit ersarissaassutaasumik naliler-suinermullu atorneqarsinnaasumik Inatsisartut 2014-mi ukiakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqartussamik Naalakkersuisut nassuiaasiornissaannik aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Nassuiaammi ilaatinneqassapput isumaginninnikkut, kulturikkut aammalu ulluinnarni inuunermi kingunerusinnaasutut naatsorsuutigineqartut. Naalakkersuisut qinnuigineqarput nassuiaat naggaserneqassasoq sulisussanik pisariaqartitsinerup ersarissarneqarneranik tassungalu atatillugu kalaallit piginnaasaannut, sulilernissaminnut piareersimassusaannut aammalu nuttarsinnaanermut piareersimassusaannut tunngas-suteqartut ersarissitinneqarnerannik.

Aallarniutitalugu Siumumit oqaatigissavarput siunnersuut tapersinnginnatsigu. Siumumi isumaqarpugut siunnersuut piviusunngortinneqassagaluarpat pisariaqanngitsumik anner-toorujussuarmik, annertuallaartumillu sulinermik kinguneqassasoq.

Siumumi isumaqarpugut siunnersuuteqartut anguniagaat, soorlu suliniutini angisuuni aatsitassarsiornernilu inuiaqatigiinnut isumaginninnikkut, kulturikkut aammalu ulluinnarni inuunermi kingunerisinnaasaat pillugit Naalakkersuisut nassuiaasiornissaannik piuma-saqarneq, inatsisit atuuttut malillugit pisussaaffioreersoq.

Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 7, 7. december 2009-imeersoq (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit), kiisalu Suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaartornernillu suliassat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 25, 18. december 2012-imeersoq, aqutugalugit siunnersuuteqartut anguniagaasa piviusunngortinneqarnissaasa isumannaarneqarnissaat aqutissiuunneqareersutut Siumumit isumaqarpugut.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi 2009-meersumi kapitalini 16, 17 aamma 18 naapertorlugit inuiaqatigiinni piujuartussamik iluaqutaasumik sunniutissanik nalilersuinissaq suliffeqarfinnut ingerlatsisussanut piumasaqaataareerpoq.

Taamatutaaq suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaartornernillu suliassat pillugit inatsimmi 2012-imi aammaarluni qulakkeerniarneqarpoq siunnersuuteqartut siunniuffiisa piviusunngortinneqartinnissaat.

Taamaattumik Siumumi oqareernitsitut isumaqarpugut siunnersuuteqartut anguniagaasa piviusunngortinnissaat inatsisit atuuttut qulakkeereeraat.

Assersuutitut taaneqarsinnaavoq Maniitsup eqqaani aluminiumik aatsitsivimmik pilersaaruteqartoqalernerata malitsigisaanik aatsitsivissap sunniutigisinnaasai assigiingitsorpassuit pillugit nalunaarusiat annertuut suliarujussuillu sanatinneqarnikuupput.

Aatsitsiviliorinissamut atatillugu ukiuni 2007-mit aallartittumik ukiuni arlalinni ingerlanneqartumik nalunaarusiat, ilaatigut pinngortitamut, kulturimut, peqqinnissamut, illoqarfimmut, inuiaqatigiinnut, nuttarusussusermut, sulerusussusermut, inooriaatsimut, ilaqutaariissutsimut allanullu tunggassuteqartunut sunniutissaat pillugit suliarineqarnikuupput.

Taamatutaaq Isukasiani aatsitassarsiorfimmik pilersaaruteqartoqalermat inuiaqatigiinnut sunniutaasinnaasut pillugit suliat annertoorujussuit ingerlanneqarput. Tassani ilaatigut suliarineqarluni inuiaqatigiinni piujuartussamik iluaqutaasumik sunniutissanik nalilersuineq quppernernik 400-t tungaanut quppernilik.

Naatsumik oqaatigalugu inatsisini atuuttuni piumasaqaatit naapertorlugit suliniutini pineqartuni inuiaqatigiinnut kingunissaat pillugit nalunaaruterpassuit tusind-inik arlalinnik quppernillit sananeqarnikuupput, taamaattumuna Siumumi isumaqartugut siunnersuuteqartut anguniagaat inatsisini atuuttuni angusassatut qulakkeerneqareersut. Pisariaqanngitsorlu suliarpassuit pioreersut, pisussallu qaavatigut suliakkiinissaq, annertoorujussuarmik allaffissornermik aningaasarpassuarnillu atuinermik kinguneqartoq.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuut saqqummiunneqartoq itigartipparput.